

**AB MALİ YARDIMLARINA
İLİŞKİN
BÖLGESEL KONFERANSLAR**

**Şanlıurfa Konferansı
8-9 Kasım 2007**

KONFERANS NOTU

Konferansın Konusu : Türkiye’de AB Uyum Politikasının Uygulanması
Bölgesel Konferansları – Şanlıurfa Konferansı

Konferansın Tarihi ve Yeri : Şanlıurfa / 8–9 Kasım 2007

Katılımcılar : Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu, Proje Teknik Yardım Ekibi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Yerel Kurum ve Kuruluşlar

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı’na yürütülmekte olan, “*Merkezi, Bölgesel ve Yerel Düzeyde Ekonomik ve Sosyal Uyum Tedbirlerini Uygulama Kapasitesinin Geliştirilmesi Konusunda DPT’ye Destek Projesi*” çerçevesinde, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı - IPA’nın, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan Stratejik Çerçeve Belgesi’nin ve IPA’nın “Bölgesel Kalkınma” ve “İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi” bileşenleri kapsamındaki Operasyonel Programların tanıtılmasını teminen düzenlenen bölgesel konferansların ilki 8–9 Kasım 2007 tarihlerinde Şanlıurfa’da gerçekleştirilmiştir. Konferansa katılım sağlayan ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri ekte sunulmaktadır. (*Ek-1*) Konferansa Bakanlığımız temsilen IPA Biriminde görevli Mühendis **İzlem KÜLLÜK**, AB Uzmanı **Mehmet Ali YILMAZ** ve AB Uzmanı **Nurettin ÖZDEN** katılım sağlamıştır.

Konferansın açılış konuşmasında teknik yardım ekibinin lideri Sayın **Dorethea Frohn** yürütülen teknik yardım projesi ile IPA’nın Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi bileşenleri kapsamındaki fonların etkin kullanımını teminen çeşitli çalışmalar yapıldığını belirtmiştir. Bu kapsamda, gerek Devlet Planlama Teşkilatına ve gerekse ilgili Bakanlıklara teknik yardım verildiğini belirten Sayın FROHN, gerçekleştirilen bölgesel konferansların bu projenin bir bileşeni olduğunu vurgulamıştır. Sayın FROHN konferansta Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan Stratejik Çerçeve Belgesi ve Bakanlıklarca hazırlanan Operasyonel Programlar hakkında detaylı bilgi verileceğini belirtmiştir.

Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu’ndan Sayın **Melek ARMAN** konuşmasında AB mali yardımlarının tarihi gelişimi hakkında bilgi vermiştir. Sayın ARMAN, AB mali yardımlarının 1970’li yıllarda Avrupa Yatırım Bankasının alt yapı yatırımları için sunduğu krediler ile başladığını, sürecin 1980’lerde hibelerle sürdürüldüğünü, 1980–1995 yılları arasında sağlık, turizm, eğitim konularında çeşitli projelerin AB kaynakları finanse edildiğini belirtmiştir. 1995 yılında MEDA programlarının başlatıldığını belirten Sayın ARMAN, bu program kapsamında 12 Akdeniz ülkesine bölgesel farklılıkların azaltılmasını teminen kaynak aktarıldığını ifade etmiştir. 2002–2006 döneminde ise ülkemizi tam üyeliğe hazırlamak amacıyla yeni bir Türkiye stratejisinin başladığını belirten Sayın ARMAN, bu dönemde AB müktesebatına uyum, sivil toplum diyalogu ve topluluk programlarına katılımı öngören projelerin finanse edildiğini ifade etmiştir. Sayın ARMAN, 2007–2013 döneminde Avrupa Birliği’nin aday ve potansiyel aday ülkeler için Katılım Öncesi Yardım Aracı – IPA kapsamında finanse edilecek projelerin yelpazesinin daralacağını ancak eskisine nazaran daha yoğun projelerin destekleneceğini belirtmiştir.

Sayın ARMAN, düzenlenen bölgesel konferansların amacının Operasyonel Programların tanıtılması, yerel ihtiyaçların bu programlara yansıtılması ve bölge ile merkez arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi olduğunu vurgulamıştır.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı Sayın **Halil İbrahim AKÇA** konuşmasında, Avrupa Birliği mali yardımlarının asıl amacının Türkiye’yi tam üyeliğe hazırlamak olduğunu belirtmiştir. Sayın AKÇA, 2007–2013 süresince devam edecek Katılım Öncesi Mali Yardım Aracının ülkemizi Avrupa Birliğine üyelik ile birlikte devreye girecek yapısal fonlara hazırlayacağını belirtmiştir. Sürecin proje hazırlama ve uygulama konusunda büyük katkısı olacağını vurgulayan Sayın AKÇA, Katılım Öncesi Yardım Aracı- IPA ile bölgesel farklılıkların azaltılmasının hedeflendiğini ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesine odaklanılacağını belirtmiştir. Sayın AKÇA bu amaçların gerçekleştirilmesini teminen merkez kuruluşları ile yerel birimler arasındaki işbirliğine çok büyük ihtiyaç duyulacağını vurgulamıştır.

Şanlıurfa Valisi **Yusuf YAVAŞCAN** konuşmasında, Avrupa Birliği’ne aday ülkelerin katılım öncesi fonlardan faydalanmak için büyük çabalar sarf ettiklerini belirtmiş ve bu fonlar ile aday ülkelerin üyeliğe hazırlanmalarının öngörüldüğünü vurgulamıştır. Sayın YAVAŞCAN, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı kapsamındaki fonların ülkemizde 43 ilde yoğunlaşacağını, bu iller arasında da 15 büyüme merkezinin tespit edildiğini ve Şanlıurfa’nın bu merkezlerden biri olduğunu vurgulayarak, AB yardımlarının en iyi şekilde kullanılması için ellerinden geleni yapacaklarını belirtmiştir.

Sayın YAVAŞCAN, Şanlıurfa’nın gelişmekte olan bir il olduğunu ve ilin çok önemli potansiyellerinin bulunduğunu, ilin turizm gelirlerinde gözle görülür bir artış sağlandığını belirtmiş ve Valilik olarak AB yardımlarından azami derecede faydalanmak için bir “Proje Merkezi” oluşturulduğunu ifade etmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı AB ile İlişkiler Genel Müdür Vekili Sayın **Ahmet YÜCEL** konuşmasında, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri konusunda bilgi vererek ilişkilerin ekonomik boyutunu oluşturan mali yardımların çerçevesini çizmiştir.

Sayın YÜCEL, 1963 Ankara Antlaşması ile başlayan Türkiye-AB ilişkilerinin 1995 yılında yürürlüğe giren Gümrük Birliği ile çok önemli bir döneme girdiğini belirtmiştir. Sayın YÜCEL, 1999 yılında Türkiye’nin aday ülke ilan edildiğini ve 2004 yılında gerçekleştirilen Brüksel zirvesinde ise Türkiye ile müzakerelerin 2005 yılında başlatılması kararının verildiğini vurgulamıştır.

Sayın YÜCEL, Türkiye-AB ilişkilerinin siyasi, müktesebata uyum ve ekonomik olmak üzere 3 boyutunun olduğunu belirtmiş ve siyasi boyutun Kopenhag siyasi kriterlerine uyum çalışmaları ile sürdürüldüğünü, müktesebata uyumun 35 fasılda başlatılan müzakere süreci ile devam ettirileceğini ifade etmiştir. İlişkilerin ekonomik boyutunun taraflar arasındaki ekonomik farklılıkların giderilmesini amaçladığını belirten Sayın YÜCEL, 1995 yılında başlatılan ve sanayi mallarının serbest dolaşımını öngören Gümrük Birliği sürecinin bu anlamda çok büyük bir adım olduğunu vurgulamıştır. Sayın YÜCEL ilişkilerin ekonomik boyutunun bir diğer ayağının AB’nin mali yardımları olduğunu belirtmiş ve 2007–2013 döneminde için öngörülen Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı’nın ülkemizdeki bölgesel farklılıkların giderilmesinde önemli rol oynayacağını vurgulamıştır. Sayın YÜCEL düzenlenmekte olan konferansların Katılım Öncesi Mali Yardım Aracının tanıtılmasına yönelik olduğunu altını çizmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'ndan Planlama Uzman Yardımcısı **Alperen KÖSEOĞLU** sunumunda, Katılım Öncesi Yardım Aracı - IPA ile ilgili genel hususlar, IPA kapsamındaki temel dokümanlar ve IPA kurumsal yapılanması hakkında bilgi vermiştir.

Sayın KÖSEOĞLU, Türkiye – AB mali işbirliği sürecinin 2007 – 2013 döneminde yeni bir boyut kazandığını ve bu süreçte, ekonomik ve sosyal uyum önem kazandığının altını çizmiştir. Sayın KÖSEOĞLU 2007–2013 IPA döneminin üyelik sonrasında kullanılacak yapısal fonlara ve uyum fonuna hazırlık imkânı sağlayacağını belirtmiştir.

Sayın KÖSEOĞLU, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı IPA'nın Phare, ISPA, SAPARD, CARDS ve Türkiye için Katılım Öncesi Mali Yardım programlarını tek bir çatı altında birleştiren bir program olduğunu ve 2007–2013 Mali Perspektifi boyunca Türkiye'ye yönelik AB mali yardımlarına ilişkin yasal temeli oluşturacağını belirtmiştir. IPA kapsamında Türkiye'ye yönelik mali yardımların kapsamının genişlediğini belirten Sayın KÖSEOĞLU, bu süreçte çok yıllık programlama yaklaşımının benimsendiğini ifade etmiştir.

Sayın KÖSEOĞLU, IPA'nın 5 bileşeni olduğunu ve bu bileşenlerin Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma, Sınır Ötesi İşbirliği, Bölgesel Kalkınma, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Kırsal Kalkınma olduğunu belirtmiştir. Söz konusu 5 bileşen için ülkemize 2007–2009 döneminde toplam 1 milyar 600 milyon Avroluk bir kaynak aktarılacağını belirten Sayın KÖSEOĞLU, mali yardımların önümüzdeki dönemde artmasının öngörüldüğünü ifade etmiştir.

Avrupa Birliği Komisyonunca hazırlanan “Çok Yıllı Planlama Belgesi ve Çok Yıllı Mali Doküman”a atıfta bulunan Sayın KÖSEOĞLU, bu belgelerin yardım için belirlenen temel alanları ve bu alanlara ilişkin öngörülen bütçe tahsisatlarını içerdiğini ifade etmiştir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca Avrupa Komisyonunun görüşü alınarak hazırlanan Stratejik Çerçeve Belgesine ilişkin olarak da Sayın KÖSEOĞLU, bu dokümanın IPA'nın Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Bileşenlerini kapsadığını ve ulusal önceliklerle Topluluk öncelikleri arasında ve iki bileşen altında yer alan operasyonel programlar arasındaki tutarlılık ve tamamlayıcılığı sağladığını ifade etmiştir.

Stratejik Çerçeve Belgesi kapsamında 4 tane Operasyonel Program (Bölgesel Rekabet Edebilirlik, Çevre, Ulaştırma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi) olduğunu belirten Sayın KÖSEOĞLU, bu programların 3 yıllık bir dönem için hazırlandığını, orta dönem hedeflerin ve ihtiyaçların analizinin yaptığını, Stratejik Çerçeve Belgesi'nde yer alan öncelik ve amaçların elde edilebilmesi için uygun önlemler ve eylemleri belirlediğini ifade etmiştir.

Sayın KÖSEOĞLU, IPA kurumsal yapılanmasına ilişkin olarak da, stratejik koordinatör sıfatıyla Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın Operasyonel Programlar arasında koordinasyonu sağlayacağını, Program Otoritesi sıfatıyla ilgili Bakanlıkların Operasyonel Programların hazırlanmasından ve uygulanmasından sorumlu olacağını ifade etmiştir. Sayın KÖSEOĞLU öngörülen bir geçiş süresi boyunca da Merkezi Finans ve İhale Biriminin Avrupa Birliği tarafından finanse edilecek programlar çerçevesinde gerçekleştirilecek hizmet, mal, iş ve hibelere ilişkin ihalelerin ihaleye çıkma, sözleşme imzalama, ödeme ve muhasebesinden sorumlu olacağını ifade etmiştir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığında AB Uzmanı **Mehmet Ali YILMAZ**, sunumunda Avrupa Birliği – Türkiye mali işbirliği sürecinin 2007–2013 yıllarını kapsayacak biçimde AB'nin öncülüğünde yeni bir yaklaşıma kaydırıldığını, söz konusu yeni yaklaşımın temelini “programlama” ve devamında “proje” finansmanına dayandığını ifade etmiştir. Sayın YILMAZ, programlama mantığı çerçevesinde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın “Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı”nı hazırlama, uygulama, izleme, değerlendirme ve denetleme görevini üstlendiğini ifade etmiştir.

Sayın YILMAZ Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programının kişi başına düşen milli geliri Türkiye ortalamasının % 75'inin altında kalan Düzey II bölgelerine yoğunlaşacağını, bu itibarla Program kapsamında ülkemizde toplam 12 Düzey II bölgesi ve bu bölgeler içerisinde de toplam 15 cazibe merkezinden gelen projelerin değerlendirileceğini ifade etmiştir.

Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programının öncelik ve tedbirlerinin genel çerçevesini çizen Sayın YILMAZ, bu kapsamda bölgeden beklentilerinin; *Operasyonel programın öncelik ve tedbirlerine uygun proje fikirlerinin geliştirilmesi, proje önerilerinde yöredeki işletmelerin ve sektörün taleplerinin gerçekçi bir biçimde yansıtılması, Operasyonel programın uygulanmasında aktif katılım sağlanması ve yereldeki aktörler arasında sıkı bir işbirliği mekanizmasının oluşturulması* olduğunu belirtmiştir.

Konferansta, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan AB Uzmanı **Melih AKIN**, Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan Mühendis **Eda KAYA** ve Ulaştırma Bakanlığı'ndan AB Uzman Yardımcısı **Serkan ÇELİK** Bakanlıklarınca hazırlanan Operasyonel Programlar hakkında bilgi vermiştir.

Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı çalıştay kapsamında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan Mühendis **İzlem KÜLLÜK** tarafından katılımcılara program içerisinde yer alan öncelik ve tedbirler detaylı bir şekilde sunulmuş, tedbirlerin daha iyi anlaşılmasını teminen örnek proje önerileri verilmiştir. Çalıştayda katılımcılara (**Ek- 1**) proje tanımlama dokümanı verilerek onlardan, programın “1.1 numaralı sanayi alt yapısının geliştirilmesi” tedbiri ve “1.4 numaralı Turizm altyapısının geliştirilmesi ile pazarlama ve tanıtım faaliyetlerinin iyileştirilmesi” tedbirine ilişkin proje fikri hazırlamaları talep edilmiştir. Çalıştayda katılımcılar tarafından hazırlanan proje fikirleri ekte sunulmaktadır. (**Ek- 2**)

Şanlıurfa Konferansının Çıktıları ve Paydaşların Önerileri

Konferansın Çıktıları

- 1- Konferans süresince ilgili paydaşlar arasında koordinasyon eksikliği olduğu görülmüştür. Bölgede ortak proje üretme ve ortak akıl yürütme noktasında eksiklikler bulunmaktadır.
- 2- Paydaşların, bölgede yaşadıkları problemlerin tanımlanması konusunda zorlandıkları görülmüştür. Dolayısıyla bu durum problemlerin tespit edilmesi ve probleme yönelik projelerin geliştirilmesine engel olmaktadır.
- 3- Bölgenin problemlerini tanımlamakta zorluk yaşayan paydaşların proje hazırlanması aşamasında tümevarım yerine tümdengelim yöntemini seçtikleri ve proje adını belirledikten sonra proje faaliyetlerini tespit etme yolunu takip ettikleri görülmüştür. Bu durum ise onların proje döngüsü yönetimi konusundaki bilgilerinin ne kadar yetersiz olduğunun bir kanıtıdır.
- 4- Paydaşların, proje hazırlanmasında olduğu kadar proje uygulama aşamasında da yetersiz oldukları öğrenilmiş ve bu alanlarda desteğe ihtiyaçlarının bulunduğu tespit edilmiştir.

Paydaşların Önerileri

- 1- Bölgelere AB fonlarının tanıtımı konusundaki çalışmalar devamlılık arz etmelidir.
- 2- Operasyonel Programlar kabul edildikten sonra, bölgeye yönelik olarak eğitimler verilmeli ve uygulamaya yönelik birimler tesis edilmelidir. Bu birimler Düzey II bazında faaliyet gösterebilir.
- 3- Bölgelerde proje ofisleri kurulmalıdır. Operasyonel Programlarda paydaş analizleri iyi yapılmalı ve bölgelerin ihtiyaçları iyi yansıtılmalıdır.
- 4- Konferansın en iyi çıktısı merkezdeki kurumların bölgeyi ziyaretleri olmuştur. Merkezdeki kurumlar nasıl IPA konusundaki kapasitesini geliştirmek için destek alıyorsa bu bölgeye de bu konularda destek sağlanmalıdır.
- 5- Bölgede proje hazırlama konusunda teknik desteğe ihtiyaç bulunmaktadır.

ŞANLIURFA KONFERANSI SÜRESİNCE BÖLGESEL REKABET EDEBİLİRLİK OPERASYONEL PROGRAMINA İLİŞKİN SORULAN SORULAR VE CEVAPLARI

SORU 1: Büyüme merkezlerinin seçilmesi konusunda haksızlık olduğunu ve bazı illere ayrıcalık tanındığını düşünüyorum. Bu 15 büyüme merkezinin seçilmesi öngörülenin aksine diğer illeri daha da geri de bırakmayacak mı? (Açılış Oturumu Siirt Valiliği –Proje Uzmanı)

Büyüme merkezlerinin bölgelerinde birer cazibe merkezi olmaları beklenmektedir. Bu illerin belirlenmesindeki asıl amaç bu iller ile çevre iller arasında bir işbirliği mekanizmasının oluşturulmasıdır. 15 büyüme merkezi bu anlamda bölgesel farklılıkların giderilmesinde bir amaç değil araçtır. Ayrıca IPA kapsamındaki fonlar sadece bu illere yönelik kullanılmayacaktır.

SORU 2: Operasyonel Programların birbirleriyle bağlantılı olduğu ancak yerelin ihtiyaçları yansıtılmadığı için bazı eksikliklerinin olduğu göze çarpmaktadır. Örneğin Şanlıurfa için turizm bir potansiyeldir ve Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programında buna yer verilmemiştir. Bunun sebebi nedir? (Açılış Oturumu-Şanlıurfa Belediyesi Başkan Yardımcısı)

Öncelikli olarak IPA kapsamında finanse edilen alanlar Avrupa Komisyonunun tespit ettiği ve Çok Yıllı İndikatif Planlama Dokümanında belirttiği alanlardır. Bu itibarla, turizm konusu Avrupa Birliği'nin öncelik verdiği alanlardan biri değildir. Yine de Avrupa Birliği Komisyonu ile yapılan müzakereler sonucunda turizm sektörü desteklenebilir alanlar içerisine alınmıştır. Ancak, IPA kapsamında Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programında turizm sektörüne çok fazla bütçe ayrılmamıştır. Öte yandan, turizm sektörü, niteliği itibariyle proje çıktılarının ve sonuçlarının çok fazla ölçülemediği bir alandır.

SORU 3: Belediyelerin bazı borçları söz konusudur. Diğer yandan bu fonlar kapsamında eş finansman sağlanması gerekmektedir. Borcu olan belediyeler bu borçları nedeniyle bu fonlardan bu şekilde faydalanabilir mi faydalanamaz mı? (Açılış Oturumu-Ömerli Belediyesi Başkanı)

Borcu olan belediyeler Hazine Müsteşarlığı ile yapacakları bir anlaşma çerçevesinde bu fonlardan faydalanabilecektir. Bu kapsamda, bu tür belediyelerin borçları vadelenirilecektir.

SORU 4: Yapılan sunumlarda önerilen projelerin ortak sunulması ve bu konuda işbirliği yapılması tavsiye ediliyor. Bu ortaklık nasıl olmalıdır?(Açılış Oturumu)

2002–2006 mali işbirliği döneminde ortaya çıkan en önemli problemlerden biri farklı kurumlar tarafından benzer nitelikteki projelerin sunulmasıdır. Bu durum projeleri verimsiz kılmış ve kaynakların iyi değerlendirilememesine yol açmıştır. Dolayısıyla, yeni IPA sürecinde, ilgili kurum ve kuruluşların ortak projelerle ortak hedeflere yönelmeleri beklenmektedir. Bu ise kaynakların daha etkin kullanımını ve amaca daha çabuk ve daha geniş katılımı ulaştırmasını sağlayacaktır.

SORU 5: 15 büyüme merkezi AB fonlarının yüzde 60/70'ini mi alacak?(çalıştay)

Stratejik Çerçeve Belgesinde 15 büyüme merkezine bütçenin % 70-80'ninin aktarılacağı öngörülmektedir. Ancak, önemli olan büyüme merkezleri ile çevre iller arasında işbirliği içerisinde projelerin sunulmasıdır. Bu tür projeler öncelikli olarak desteklenecektir. Önemli olan bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programının çizdiği strateji ve önceliklere uygun kaliteli projeler üretmektir. Projeler fikirleri, Programa uygunlukları ve uygulamaya hazır olmaları bakımından yarışacaklardır. Dolayısıyla büyüme merkezi olmayan bir ilden sunulan iyi bir proje diğer projelerin önüne geçebilecektir.

SORU 6: Bu fonlara özel sektörden firmalar da başvurabilecek mi? (çalıştay)

Bireysel olarak KOBİ'ler proje için başvuru yapamayacaklardır.

SORU 7: Kimya ve kimyasal ürünler nelerdir? Bu kapsamda hangi sektörler bulunmaktadır? (çalıştay)

“Kimya ve kimyasal ürünler” sınıflandırması bir üst sınıflandırmadır. NACE - Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflandırılması olarak adlandırılan bu sınıflama kapsamında birden çok sektör bulunmaktadır. Kimya ve kimyasal ürünler sınıflandırılmasında boya ve pigment imalatı, kimyasal gübre ve azot bileşenlerinin imalatı, sabun, deterjan, temizlik ve cilama maddeleri, patlayıcı madde imalatı, tutkal ve jelâtin imalatı gibi sektörler bulunmaktadır.

SORU 8: Bölgeye proje uygulama aşamasında teknik destek nasıl verilecek? Bu konudaki çalışmalar ne yöndedir? Bölgede 10 milyon avroluk projeleri uygulayabilecek kapasite yoktur. Bölgenin proje yürütme kapasitesini nasıl geliştirmeyi düşünüyorsunuz? (Kapanış Oturumu)

İlgili Bakanlıklarca bölgelere verilecek teknik desteğe ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir. İlgili kurum ve kuruluşlar ayrıca Operasyonel Programlar çerçevesinde yer alan teknik yardım bileşenlerinden faydalanabilecek ve kurumsal kapasitelerini güçlendirebilecektir. Öte yandan, bölgede veya ilde mevcut kapasitenin kullanılması da bu noktada önem arz etmektedir.

SORU 9: Hibeler niçin bu programlar kapsamında bulunmamaktadır? (Kapanış Oturumu)

Hibelerin Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı kapsamına alınması için Avrupa Komisyonu ile ciddi müzakereler yapılmış ancak Komisyonun bu noktadaki olumsuz görüşleri sebebiyle hibeler Program kapsamına alınamamıştır. Hibe konusunda KOSGEB destekleri değerlendirilebilir.

SORU 10: Yöresel önceliklerimizi dikkate alarak proje hazırlıyoruz. Ancak proje uygulamaya geçtiğinde bu öncelik çoktan 2. veya 3 önceliğimiz haline geliyor. Bu konuda neler tavsiye edersiniz? (Kapanış Oturumu)

Bölgenin öncelikleri dikkate alınarak hazırlanan ve aciliyet arz eden bir proje söz konusu olduğunda AB kaynakları yerine ulusal kaynaklar dikkate alınmalıdır. Avrupa Birliği kaynakları her alanda yeterli olmayabilir. Öte yandan, AB projelerinin hazırlanması, değerlendirilmesi ve uygulamaya sokulması çok zaman aldığından öncelik arz eden projelerin ulusal kaynaklarla finanse edilmesi yerinde olacaktır. Avrupa birliği sürecinde uzun vadeli düşünmek ve planlarımızı uzun vadeli yapmak durumundayız. Uzun vadeli düşünme kültürünün tüm kurumlarımızda yerleşmesi gerekmektedir.

EK-1

**BÖLGESEL REKABET EDEBİLİRLİK OPERASYONEL PROGRAMI
ÇALIŞTAYINA KATILIM SAĞLAYAN PAYDAŞLAR**

İSİM SOYİSİM	KURUM	E_POSTA
Ahmet TOKDEMİR	GAP BKİ	atokdemir@urfa.gap.gov.tr
Rojda AZİZOĞLU	GAP GİDEM DİYARBAKIR	razioglu@gidem.org
Rezan AZİZİOĞLU	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği	rezanazizoglu@gmail.com
Osman BAYSAL	Şanlıurfa Sanayi ve Ticaret Odası	
Ahmet ÇELİKBAŞ	Şanlıurfa Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü	acelikbas63@hotmail.com
Kemal BOZDAĞ	Gökçe Belediyesi	ahyaoglu_59@hotmail.com
Bülent AKGÜL	Mardin Ömerli Belediyesi	akgul_47@hotmail.com
Murat BİRKAN	Diyarbakır Valiliği	muratbirkan75@hotmail.com
Secarettin YÜZGÜLEN	UNDP-GAP GİDEM	svuzgulen@gmail.com
Suat Hayri ŞANSAL	Şanlıurfa OSB	
İdris ERKEKSOY	KOSGEB Şanlıurfa GİDEM	idris.erkeksoy@kosgeb.gov.tr
Mehmet ATAHAN	Şanlıurfa Ticaret Borsası	mehmetatahan@hotmail.com
Yüksel TEKİNALP	Suruç Belediyesi	yuksektekinalp@hotmail.com
Remzi ERDOĞAN	Siirt Sanayi ve Ticaret Odası	kimyagerremzi@hotmail.com

Erhan HAKİOĞLU	Mardin İl Özel İdaresi	erhan.hakioglu@icisleri.gov.tr
Hidayet OĞUZ	Mardin İl Özel İdaresi	hidayetoguz@hotmail.com
M. Faruk ÖZERVARLI	Cizre Özel İdaresi	faruk.ozervarli@mynet.com
Kazım ZAN	Şırnak İl Özel İdaresi	kazimzan@hotmail.com
Mehmet ÜRGEN	Şırnak İl Özel İdaresi	dudan73@hotmail.com
Selim OLCAN	Şırnak Sanayi ve Ticaret Odası	s_olcan@hotmail.com
Mustafa AYDIN	Mardin Valiliği	m_aydin47@yahoo.com.tr
Bülent KILINÇ	GAP Kırsal Kalkınma Projesi	bltkilinc@gmail.com
Selma YILMAZ	Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi	dyb.projeofisi@gmail.com
Melek ERMAN	Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu	melek.erman@ec.europa.eu
Aycan YÜKSEL	DPT	ayuksel@dpt.gov.tr
Alperen KÖSEOĞLU	DPT	akoseoglu@dpt.gov.tr
Mehmet Ali YILMAZ	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	ali.yilmaz@sanayi.gov.tr
İzlem KÜLLÜK	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	izlemku@sanayi.gov.tr
Nurettin ÖZDEN	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	nurettinoz@sanayi.gov.tr

EK-2

**BÖLGESEL PAKETLEME LOJİSTİK DESTEK MERKEZİ
PROJESİ****1-Operasyonel Program (OP) Tedbir No:** Proje teklifi OP'nin hangi tedbirine yöneliktir?

1.1 Sanayi altyapısının geliştirilmesi

2-Proje Adı: Kısa, çarpıcı ve proje hakkında fikir veren bir proje adı.

Bölgesel Paketleme Lojistik Destek Merkezi

3-Projeyi Sunan Kurum/Kuruluşlar:

Ticaret ve Sanayi Odaları, KOSGEB, Ticaret Borsaları,

4-Proje Teklinden Faydalanacak Kurum/Kuruluş ve Kişiler: Proje hayata geçtiğinde uygulamadan fayda sağlayacak kurum, kuruluş ve kişiler.

Gıda İmalatçıları, Tekstil imalatçıları, işlenmiş tarım ticareti yapanlar, süs bitkisi üreticileri, kooperatifler

5-Projenin Uygulanacağı iller ve ilçeler:

TR-C2 ve TR-C3

6-Projenin Tahmini Süresi: Proje kaç ay sürecek?

30 ay

7-Bu Proje Hangi Soruna Çözüm Bulmaya Yöneliktir? Kısaca sektördeki, bölgedeki ya da ildeki sorunu tanımlayınız ve bu proje ile sorunun çözümüne nasıl bir katkı sağlamak istiyorsunuz kısaca anlatınız.

- Paketleme ve stoklama yapılarak nihai ürüne dönüştürülmesi sorunu,
- İhracatı artırma,
- Katma değer yaratma,
- Karlılığı artırma

8-Projenin Genel Amacı: Proje teklifi sektördeki, bölgedeki ya da ildeki büyük çaplı sorunun çözümüne katkı sağlamada nasıl bir öneme sahiptir? Bir cümlede kısaca tarif ediniz.

Katma değeri, istihdamı ve karlılık oranını arttırmak,

9-Projenin Spesifik Amacı: Proje, faydalanıcılarına nasıl bir katkı sağlayacaktır? Bir cümlede kısaca tarif ediniz.

Bölgede üretilen ürünlerin pazarlama sorunlarına çözüm bulmak

10-Projeden Beklenen Sonuçlar: Projenin uygulaması sonucunda ne tür çıktılar elde edilmek isteniyor? (artan istidam ve işletme sayısı, eğitilmiş kişi sayısı, kurulan inkübatör, laboratuvar sayısı, kurulan network sayısı, üniversite-sanayi-KOBİ işbirliği projeleri sayısı v.b)

- Merkezi lojistik merkezi kurulacak
- 150 kişilik istihdam sağlanması

11-Proje Kapsamında Yapılacak Temel Faaliyetler: Proje teklifi kapsamında ne tür faaliyetler yapılarak beklenen sonuca ulaşılacaktır? (Ortak kullanım merkezi oluşturulması, yönetim-organizasyon eğitimleri düzenlenmesi, turizm alanının peyzajının yapılması, bilgilendirme ofisinin kurulması, kümelenme eylem planının hazırlanması v.b)

- Paketlem stoklama tesisinin kurulması,
- Binaların yapılması,
- Ekipman alınması,
- Üreticilere eğitim verilmesi,
- Diğer temel faaliyetler,

12-Projenin Tahmini Bütçesi

9 milyon Avro

“MEZEPOTAMYA YAŞIYOR”**1-Operasyonel Program (OP) Tedbir No:** Proje teklifi OP'nin hangi tedbirine yöneliktir?

1.4 Turizm altyapısının geliştirilmesi ile pazarlama ve tanıtım faaliyetlerinin iyileştirilmesi

2-Proje Adı: Kısa, çarpıcı ve proje hakkında fikir veren bir proje adı.

Mezopotamya Yaşıyor

3-Projeyi Sunan Kurum/Kuruluşlar:

Güneydoğu Anadolu Kültürel Miras ve Turizm Kalkınma Birliği

4-Proje Teklinden Faydalanacak Kurum/Kuruluş ve Kişiler: Proje hayata geçtiğinde uygulamadan fayda sağlayacak kurum, kuruluş ve kişiler.

Valilikler, Taşra Teşkilatı, İlgili STK'lar, Turizme yönelik imalat ve hizmet sektörü, bölge halkı, esnaf ve turistler

5-Projenin Uygulanacağı iller ve ilçeler:

Batman, Mardin, Siirt, Şırnak başta olmak üzere bölgede bulunan diğer 5 il ve ilçeleri

6-Projenin Tahmini Süresi: Proje kaç ay sürecek?

36 ay

7-Bu Proje Hangi Soruna Çözüm Bulmaya Yöneliktir? Kısaca sektördeki, bölgedeki ya da ildeki sorunu tanımlayınız ve bu proje ile sorunun çözümüne nasıl bir katkı sağlamak istiyorsunuz kısaca anlatınız.

- ❖ Yetersiz Turizm altyapısı,
- ❖ Mevcut envanterin derlenmesi,
- ❖ Tanıtım ve rehberlik sorunları,
- ❖ Bilinç eksikliği,
- ❖ İşsizlik sorunu,

8-Projenin Genel Amacı: Proje teklifi sektördeki, bölgedeki ya da ildeki büyük çaplı sorunun çözümüne katkı sağlamada nasıl bir öneme sahiptir? Bir cümlede kısaca tarif ediniz.

Bölgenin sosyo-ekonomik durumunun geliştirilmesi

9-Projenin Spesifik Amacı: Proje, faydalanıcılarına nasıl bir katkı sağlayacaktır? Bir cümlede kısaca tarif ediniz.

- ❖ Turizm gelirlerini arttırmak,
- ❖ Bölgenin sosyo-ekonomik durumunu iyileştirmek

10-Projeden Beklenen Sonuçlar: Projenin uygulaması sonucunda ne tür çıktılar elde edilmek isteniyor? (artan istidam ve işletme sayısı, eğitilmiş kişi sayısı, kurulan inkübatör, laboratuvar sayısı, kurulan network sayısı, üniversite-sanayi-KOBİ işbirliği projeleri sayısı v.b)

- ❖ Otel sayısı arttı,
- ❖ Konaklanacak gün sayısı arttı,
- ❖ Bölgenin tanıtımı yapıldı,
- ❖ Bölge halkı bilgilendirildi,
- ❖ İstihdam sağlandı.(150 kişi)

11-Proje Kapsamında Yapılacak Temel Faaliyetler: Proje teklifi kapsamında ne tür faaliyetler yapılarak beklenen sonuca ulaşılacaktır? (Ortak kullanım merkezi oluşturulması, yönetim-organizasyon eğitimleri düzenlenmesi, turizm alanının peyzajının yapılması, bilgilendirme ofisinin kurulması, kümelenme eylem planının hazırlanması v.b)

- ❖ Teknik destek ekibinden destek sağlanması,
- ❖ Eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi,
- ❖ Tanıtım faaliyetleri vs..

12-Projenin Tahmini Bütçesi

9.886.000 Avro

EK-3

**BÖLGESEL KONFERANSLARIN DÜZENLENECEĞİ
İLLER VE ZAMAN TABLOSU**

	NUTS II Bölgesi	Bölgede Yer Alan İller	Konferansın Yapılacağı İl	Tarih
1	TR-C2	Diyarbakır, <u>Şanlıurfa</u>	Şanlıurfa	<i>8–9 Kasım 2007</i>
2	TR-C3	Batman, Mardin, Şırnak, Siirt		
3	TR-B2	Bitlis, Hakkâri, Muş, <u>Van</u>	Van	<i>14–15 Kasım 2007</i>
4	TR-A2	Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars		
5	TR-83	Amasya, Çorum, <u>Samsun</u> , Tokat	Samsun	<i>19–20 Kasım 2007</i>
6	TR-82	Çankırı, Kastamonu, Sinop		
7	TR-90	Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon	Erzurum	<i>28-29 Kasım 2007</i>
8	TR-A1	Bayburt, Erzincan, <u>Erzurum</u>		
9	TR-B1	Bingöl, Elazığ, <u>Malatya</u> , Tunceli	Malatya	<i>1–3 Nisan 2008</i>
10	TR-72	Kayseri, Sivas, Yozgat		
11	TR-C1	Adıyaman, <u>Gaziantep</u> , Kilis	Gaziantep	<i>4–6 Mart 2008</i>
12	TR-63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye		